

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-12/26
URBROJ: 50301-04/25-21-13

Zagreb, 2. lipnja 2021.

Hs**NP*021-12/21-09/20*50-21-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	04 -06- 2021		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/21-09/20		Org. jed. 65
Uredžbeni broj:	50-21-04		Pril. Vrij. - -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o radu pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2020. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-12/21-09/20, URBROJ: 65-21-03, od 31. ožujka 2021.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2020. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2020. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, aktom od 29. ožujka 2021., ukazuje na sljedeće:

Vlada Republike Hrvatske Izvješće o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2020. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) ocjenjuje vrlo informativnim, ali i iznimno opširnim te preporučuje da u narednom razdoblju dostavljena izvješća budu izrađena u kraćem formatu i jasnije strukturirana, a u svrhu bolje preglednosti postignutih rezultata na području skrbi o osobama s invaliditetom i preporuka od strane pravobraniteljice za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: pravobraniteljica).

U Izvješću pod točkom 2.2. „Osvrt na podršku osobama s invaliditetom na područjima pogođenim potresom“ (str. 44) pravobraniteljica navodi da će 2020., osim po epidemiji bolesti COVID-19 biti zapamćena i po potresima koji su zadesili Grad Zagreb, Zagrebačku, Krapinsko-zagorsku, Sisačko-moslavačku i Karlovačku županiju te da su ove prirodne katastrofe produbile mnoge probleme osoba s invaliditetom vezano uz stanovanje, ali i otvorile nove slabosti ne samo u sustavima stanogradnje, nego i teškoće u koordiniranju aktivnosti između različitih dionika u zbrinjavanju osoba s invaliditetom, kao i prijavama i procjenama šteta od potresa.

U vezi s navedenim, Vlada Republike Hrvatske ističe da se Zakonom o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, br. 102/20. i 10/21., u daljnjem tekstu: Zakon o obnovi), uređuje način i postupak obnove, odnosno uklanjanja zgrada oštećenih odnosno uništenih potresima 22. ožujka te 28. i 29. prosinca 2020., gradnja zamjenskih obiteljskih kuća i stambeno zbrinjavanje osoba pogođenih tim nepogodama, te se određuju nadležna tijela, rokovi za postupanje, kao i modeli financiranja. Zakonom o obnovi, između ostaloga, propisano je da je vlasnik, odnosno suvlasnik nekretnine oslobođen osiguranja, odnosno uplate sredstava za konstrukcijsku obnovu obiteljskih kuća, poslovnih, stambeno-poslovnih i višestambenih zgrada te gradnju zamjenskih obiteljskih kuća ako je osoba s invaliditetom koja svoj status dokazuje pravovaljanim ispravama nadležnih tijela, sukladno nalogu ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi ili ako je na dan 22. ožujka te 28. i 29. prosinca 2020. živio u zajedničkom kućanstvu s osobama s invaliditetom.

Razrada postupka podnošenja zahtjeva za oslobađanje osiguranja, odnosno uplate sredstava za konstrukcijsku obnovu zgrada i gradnju zamjenske obiteljske kuće, određena je Programom mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 17/21.), a kojim Programom mjera se operativno razrađuju odredbe Zakona o obnovi, odnosno unutar kojeg je definirana kompletna metodologija pristupanja organiziranoj obnovi.

U odnosu na dio Izvješća pod točkom 2.3. „Jednakost i nediskriminacija“ (str. 57) u kojem se navodi: „S obzirom da u 2020. godini nije došlo do izmjena i dopuna u zakonodavnom okviru, nisu napravljeni koraci prema uklanjanju sustavne diskriminacije koja postoji u zakonima i propisima i između ostalog stavlja jednu kategoriju osoba s invaliditetom u nepovoljniji položaj u odnosu na drugu na temelju uzroka invaliditeta. Pri tome osobe s jednakom vrstom invaliditeta ostvaruju veća prava financirana iz državnog proračuna kad je uzrok invaliditeta posljedica ratnih zbivanja.“ te preporuke (str. 58) koja glasi: „Prava s osnove invaliditeta trebaju biti jednaka za osobe s invaliditetom neovisno o vrsti i uzroku invaliditeta. Dodatna materijalna prava koja imaju karakter odštete trebala bi se isplaćivati iz posebnih izvora jasno odvojenih od naknada s osnove invaliditeta.“, Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti kako su hrvatski ratni vojni invalidi osobe koje su dragovoljno, ali i mobilizacijom, obvezom, sudjelovale u obrani Republike Hrvatske, a sustav socijalne skrbi nastoji kroz postojeće naknade nadoknaditi nastalu štetu, odnosno izgubljeno zdravlje nastalo u specifičnim okolnostima. Prava koja hrvatski ratni vojni invalidi ostvaruju iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17. i 98/19.), su naknada za sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske i nastalo oštećenje organizma. Dakle, radi se o pravima kojima se omogućuje njihovo samostalno funkcioniranje u društvu i podmirenje osnovnih životnih potreba koje nisu u mogućnosti samostalno priskrbiti zbog sudjelovanja u Domovinskom ratu i nastalog invaliditeta. Njihovo oštećenje organizma je nastalo kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu i od istog je neodvojivo. Vlada Republike Hrvatske je stava kako se navedeno treba promatrati u tom kontekstu i ne dovoditi u kontekst većih ili manjih prava.

U točki 2.4. „Pristup pravosuđu“, u dijelu koji se odnosi na besplatnu pravnu pomoć uređenu Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći („Narodne novine“, br. 143/13. i 98/19.), u odnosu na navode da bi se vrijednost boda za utvrđivanje naknade za rad odvjetnika za pruženu sekundarnu pravnu pomoć trebala izjednačiti s vrijednošću boda propisanim

Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, br. 142/12., 103/14., 118/14. i 107/15.), odnosno povisiti sa 7,00 na 10,00 kuna, (str. 67), Vlada Republike Hrvatske ističe da se prilikom propisivanja visine boda za utvrđivanje naknade za rad odvjetnika za pruženu sekundarnu pravnu pomoć mora voditi računa o sredstvima koja su u tu svrhu osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske i koja su ograničena. Osim toga, s ciljem motiviranja odvjetnika da se prijave na popise Hrvatske odvjetničke komore za pružanje sekundarne pravne pomoći sastavljenim za područje jedinica područne (regionalne) samouprave, Uredbom o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2019. godinu („Narodne novine“, broj 45/19.) bila je povećana vrijednost boda za utvrđivanje naknade za rad odvjetnika s 5,00 na 7,00 kuna.

Nadalje, u odnosu na navode pod točkom 2.5.1. „Položaj počinitelja kaznenih djela lišenih slobode koji su kazneno djelo počinili u stanju neubrojivosti“ (str. 72) te navode u dijelu „Zaključak i preporuke“ (str. 79), Vlada Republike Hrvatske ističe kako pri Ministarstvu pravosuđa i uprave uz Povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama, djeluje i Povjerenstvo za praćenje primjene Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14.), osnovano 7. travnja 2020., čiji je zadatak, između ostalog, predložiti izmjene, odnosno dopune pojedinih odredbi Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te provesti ispravke. Nadalje, spomenuto Povjerenstvo radi u kontinuitetu te je zatražilo od sudova i psihijatrijskih ustanova koji postupaju temeljem Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, da dostave eventualne primjedbe uočene u praksi primjene, a po obradi svih zaprimljenih primjedbi donijet će se odluka u kojem je dijelu potrebno pristupiti zakonodavnim izmjenama i dopunama. Spomenuto Povjerenstvo je također raspravljalo o problematici prisilnog smještaja maloljetnih neubrojivih osoba i u potpunosti podržavaju preporuke iz Izvješća navedene na stranici 73, kao i sve preporuke koje se odnose na edukaciju svih sudionika u postupku prisilnog smještaja, kao i općenito liječenja osoba s duševnim smetnjama jer je nedvojbeno da su (uz financijske, prostorne i kadrovske probleme) mnogi problemi navedeni u Izvješću rezultat nedovoljne educiranosti, ne samo o konvencijskom pravu (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom), konkretnim presudama Europskog suda za ljudska prava protiv Republike Hrvatske i odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske, već i o temeljnim odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama u svom radu se susrelo s nedovoljno preciznom odredbom članka 23. stavka 2. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te će Povjerenstvu za praćenje primjene Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama predložiti izmjenu te odredbe, koja će uključivati ovlaštenje pravobranitelja za osobe s invaliditetom na uvid u medicinsku dokumentaciju osoba s duševnim smetnjama. U odnosu na navode vezano za potrebu nadopune prekršajnih odredbi u članku 77. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, na način da se prekršajno sankcionira i svako nezakonito oduzimanje slobode pacijentima koji se nalaze na dobrovoljnom liječenju (str. 79), Vlada Republike Hrvatske ističe kako je sukladno Odluci o usklađivanju prekršajnog zakonodavstva Republike Hrvatske s Kaznenim zakonom („Narodne novine“, broj 79/12.), obveza stručnih nositelja izrade propisa, tijela državne uprave, da u pripremi nacрта prijedloga propisa koji sadrži prekršajne odredbe, iste usklade s Kaznenim zakonom („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak, 101/17., 118/18. i 126/19.), na način da se izbjegne preklapanje zakonskih opisa prekršaja kaznenih djela, a sve u vezi s presudom „Maresti protiv Hrvatske“, Europskog suda za ljudska prava, s čim u vezi skrećemo pažnju na kazneno djelo Protupravno oduzimanje slobode propisano člankom 136. Kaznenog zakona.

Vezano za komentar koji glasi: „Prekršajna odgovornost psihijatrijskih ustanova zbog nepostupanja sukladno obvezi iz čl. 26. ZZODS-a“ (str. 80), Vlada Republike Hrvatske skreće pažnju na članak 77. stavak 1. točke 7., 10. i 11. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, kojim su propisani prekršaji za postupanje suprotno članku 26. predmetnog Zakona, a sve u skladu s člankom 1. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17. i 118/18.).

U odnosu na navod pod točkom 2.10.1. „Kaznena djela počinjenja zbog predrasuda prema osobama s invaliditetom“, u dijelu u kojem se navodi definicija zločina iz mržnje iz članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona (str. 102), Vlada Republike Hrvatske naglašava kako se navedenom odredbom kao jedan od motiva za počinjenje zločina iz mržnje navodi i jezik, a koji motiv je dodan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 101/17.).

U odnosu na navode pod točkom 2.12.1. „Ortopedska pomagala“ (str. 104), Vlada Republike Hrvatske navodi da osigurana osoba u obveznom zdravstvenom osiguranju, sukladno odredbama Pravilnika o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala i određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala („Narodne novine“, br. 69/19. i 81/20.), ostvaruje pravo na pomagala koja su utvrđena listama pomagala, na osnovi propisane medicinske indikacije za svako pojedino pomagalo u skladu s listama pomagala te odgovarajuće medicinske dokumentacije kojom se dokazuju te indikacije. Što se tiče količine pomagala koje se odobravaju na određeni rok uporabe, na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), utvrđene listama pomagala Zavoda, one su definirane u suradnji sa stručnim društvima Hrvatskog liječničkog zbora, drugim odgovarajućim stručnim društvima ili referentnim centrima ministarstva nadležnog za zdravstvo, odnosno u suradnji s medicinskom strukom. Nadalje, vezano uz navode o nedostatnosti antidekubitalne opreme Vlada Republike Hrvatske ističe da su na Osnovnoj listi pomagala Zavoda stavljena sljedeća pomagala: Antidekubitalni jastuk (punjen zrakom), Antidekubitalni jastuk (punjen gelom), Antidekubitalni madrac, iznad 10 cm i Antidekubitalni madrac, debljine do 10 cm te razne vrste i modeli obloga za rane koje osigurana osoba s dekubitusom ostvaruje na teret sredstava Zavoda. Također, valja naglasiti da su na Osnovnu i Dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala Zavoda u 2020. stavljena nova suvremena pomagala iz skupina „Obloge za rane“, „Pomagala za urogenitalni sustav“, „Pomagala za disanje“, „Pomagala za šećernu bolest“ i „Ortoze“, odnosno svi podneseni prijedlozi za stavljanje novih pomagala na liste pomagala Zavoda su prihvaćeni od strane stručnih povjerenstva Zavoda (Povjerenstvo za ortopedska pomagala i Povjerenstvo za opća medicinsko-tehnička pomagala), kao i Upravnog vijeća Zavoda. Isto tako, Vlada Republike Hrvatske naglašava da su stručna povjerenstva Zavoda u 2020. donijela pozitivna mišljenja u više od trideset podnesenih prijedloga za stavljanje novih istovrsnih pomagala na liste pomagala Zavoda čime je omogućena veća dostupnost i mogućnost izbora velikog broja modela suvremenih pomagala od strane osiguranih osoba Zavoda. Vlada Republike Hrvatske ističe da Zavod na prijedlog i u suradnji sa stručnim društvima Hrvatskog liječničkog zbora i drugim relevantnim stručnim društvima i referentnim centrima ministarstva nadležnog za zdravstvo kontinuirano provodi unaprjeđenje standarda te izmjenu ili dopunu medicinskih indikacija za primjenu pomagala koja se nalaze na listama pomagala, sukladno Pravilniku o mjerilima za stavljanje medicinskih proizvoda na osnovnu i dodatnu listu medicinskih proizvoda Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te mjerilima za određivanje cijena medicinskih proizvoda („Narodne novine“, broj 5/19.).

Vezano uz rok uporabe pomagala Vlada Republike Hrvatske napominje kako je člankom 18. Pravilnika o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala i određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala, utvrđeno da osigurana osoba ostvaruje pravo na novo pomagalo kada je dosadašnje dotrajalo ili više nije funkcionalno, ali u pravilu ne prije isteka utvrđenog roka uporabe, odnosno postoji mogućnost da se osiguranoj osobi može iznimno, unutar propisanog roka uporabe pomagala, odobriti nabava novoga istovrsnog pomagala ili njegovog dijela ako je pomagalo prema nalazu nadležnog doktora dotrajalo, odnosno postalo neuporabljivo za osiguranu osobu zbog nastalih anatomskih, fizioloških te funkcionalnih promjena, a koje nisu posljedica nekorištenja pomagala, odnosno korištenja pomagala na nepropisan način. Odobrenje za nabavu novog istovrsnog pomagala ili njegovog dijela daje liječničko povjerenstvo Zavoda ili liječničko povjerenstvo za ortopedska i druga pomagala Direkcije Zavoda ako su ovlašteni za davanje odobrenja za to pomagalo prema listama pomagala Zavoda.

Osim toga, uvažavajući izvanredne uvjete prouzročene epidemijom bolesti COVID-19, izmjenama Pravilnika o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala i određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala, omogućena je uz isporuku pomagala u ljekarne ili specijalizirane prodavaonice i isporuka pomagala na kućnu adresu, pod uvjetom da se kod isporuke pomagala obvezno poštuju uvjeti isporuke na propisani način vezano uz sama pomagala. Nadalje, Zavod je omogućio propisivanje pomagala serijskog načina proizvodnje, a koja propisuje izabrani doktor, elektroničkim putem kao E-potvrda, ako to za pojedina pomagala listama pomagala Zavoda nije drugačije utvrđeno. Zavod sustavno i dalje osigurava dodatna sredstva u okviru realnih mogućnosti za stalno unaprjeđenje prava osiguranih osoba na ortopedska i druga pomagala stavljena na liste pomagala Zavoda, kao i na stavljanje novih, suvremenih pomagala te povećanje njihove dostupnosti, što je razvidno iz kontinuiranog porasta potrošnje Zavoda za ortopedska i druga pomagala koja su stavljena na liste pomagala Zavoda. Na linku <https://hzzo.hr/zdravstvena-zastita/medicinski-proizvodi> se nalaze javno objavljene liste pomagala zajedno sa svim propisima i općim aktima Zavoda koji reguliraju predmetno područje.

U točki 2.13.3. „Visoko obrazovanje“, u dijelu pod naslovom „Podaci o broju studenata s invaliditetom: anketa Ureda POSI siječanj 2020.“ (str. 142), navodi se: „Neujednačenost podataka vidljiva je i u brojkama studenata s invaliditetom s kojima raspolaže Ministarstvo znanosti i obrazovanja: Ministarstvo prikazuje podatke vezano uz određene povlastice koje studenti koriste na osnovi invaliditeta, a broj onoga što smatraju redovnim studentima s invaliditetom pri tome je manji od npr. broja studenata smještenih u studentske domove i višestruko manji od ukupnog broja studenata s invaliditetom u evidencijama ureda za studente s invaliditetom koje su nam dostavili podatke: 632 studenta s invaliditetom u usporedbi sa 176 koliko ih je zabilježeno u evidenciji Ministarstva.“. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ističe kako evidencije o studentima Ministarstvo znanosti i obrazovanja preuzima isključivo putem mrežnog servisa Informacijski sustav studentskih prava, koji se oslanja na evidencije o osobnim podacima studenata koje vode matična visoka učilišta studenata te je neophodno da matična učilišta ispravno i ažurno evidentiraju svaki podatak te eventualnu nastalu promjenu okolnosti. Nadalje, u Tablici 14. (str. 144) nedostaje podatak o broju redovnih studenata osoba s invaliditetom koji su koristili naknadu za prijevoz za akademsku godinu 2019./2020., a koji iznosi 181 student.

Pod točkom 2.15. „Zapošljavanje i rad“ (str. 152), u odnosu na prijedlog pravobraniteljice o provođenju zakonodavne mjere radi usklađivanja matičnih propisa s propisima o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, Vlada Republike Hrvatske ističe kako Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje provodi postupke priznanja i provedbe prava na profesionalnu rehabilitaciju u skladu s člancima 44. do 55. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18. i 102/19.) te odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, br. 157/13., 152/14., 39/18. i 32/20.). Postojeći zakonodavni okvir u mirovinskom sustavu, prema kojem se pravo na profesionalnu rehabilitaciju stječe obvezno ako kod osiguranika ili osigurane osobe nastane smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost prije navršene 55. godine života, uz propisane uvjete duljine mirovinskog staža, Vlada Republike Hrvatske smatra odgovarajućim te nema prijedloga za njegovo poboljšanje.

U odnosu na točku 2.15.2. „Diskriminacija na radnom mjestu“, a vezano za navod pravobraniteljice kako bi poslodavci u slučajevima kada zaposlene osobe s invaliditetom podnesu zahtjev za osiguravanje razumne prilagodbe radnog mjesta trebali imati obvezu obraćanja centru za profesionalnu rehabilitaciju kako bi se utvrdile odgovarajuće prilagodbe radnog mjesta i predstavljaju li iste nerazmjerni teret za poslodavca (str. 162), Vlada Republike Hrvatske smatra da nije prihvatljivo propisati da se razumna prilagodba radnog mjesta može osigurati isključivo u suradnji s centrima za profesionalnu rehabilitaciju. Naime, činjenica je da su sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, poslodavci dužni osigurati osobama s invaliditetom razumnu prilagodbu radnog mjesta, uvjeta i organizacije rada. Međutim, način na koji će poslodavci ispuniti navedenu obvezu ovisit će o svakom pojedinom slučaju (potrebama osoba s invaliditetom, specifičnostima radnog mjesta, dostupnim resursima i sl.) te isti ne mora nužno uključivati stručnu podršku centara za profesionalnu rehabilitaciju.

Pod točkom 2.16.1. „Pristup dobrima i uslugama“, u dijelu Izvješća koji glasi: „Projekt rješavanja pristupačnosti objekata za osobe s invaliditetom - rezultati Ministarstva hrvatskih branitelja za 2020. godinu“ (str. 182), pravobraniteljica navodi da su odobrena sredstva za 23 prilagodbe na objektima, s tim u vezi Vlada Republike Hrvatske napominje da su u 2020. odobrena sredstva za 25 prilagodbi na objektima, a s 23 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su sklopljeni ugovori o financiranju. Nadalje, u Izvješću u dijelu u kojem se uspoređuju odobrena sredstva za projekte rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom u 2019. i 2020. te gdje se postavlja pitanje vezano za razloge zbog kojih u 2020. nije bilo više prijava (str. 184), Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim napomenuti da je u 2019. na javni poziv zaprimljeno 32 zahtjeva za 44 projekta prilagodbe objekata javne namjene osobama s invaliditetom. Predviđena financijska sredstva za provedbu javnog poziva bila su 1.500.000,00 kuna. No, s obzirom na veliki broj zahtjeva, preporuke radne skupine koja je iste razmatrala i sukladno raspoloživim financijskim sredstvima osigurana su dodatna sredstva te je u konačnici odobreno 3.140.000,00 kuna, za 29 projekata prilagodbe za koje su ugovori sklopljeni s 25 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U 2020. za javni poziv predviđeno je 2.000.000,00 kuna, zaprimljeno je više zahtjeva nego u prethodnoj godini, 66 zahtjeva za 80 projekata prilagodbe. Osigurano je sukladno preporukama nadležne radne skupine i raspoloživim financijskim sredstvima, dodatnih 55.000,00 kuna, te je u konačnici odobreno sufinanciranje 25 projekata u iznosu od 2.055.000,00 kuna, za što su s 23 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sklopljeni ugovori. Dakle, u 2020. je zaprimljeno znatno više zahtjeva za sufinanciranje projekata prilagodbe za koje su osigurana dodatna financijska sredstva sukladno mogućnostima.

Nadalje, pod točkom 2.16.2. „Pristupačno stanovanje“, a vezano za sufinanciranje ugradnje rampi i dizala u zgrade, Vlada Republike Hrvatske ističe da se dosadašnjim pozivima za energetske obnovu javnih i višestambenih zgrada koje je objavilo nadležno ministarstvo, sufinancirala provedba horizontalnih mjera kojima se osigurava pristupačnost građevina osobama s invaliditetom sukladno Zakonu o gradnji („Narodne novine“, br. 153/13., 20/17., 39/19. i 125/19.) i Pravilniku o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti („Narodne novine“, broj 78/13.). Također, kroz buduće pozive za energetske obnovu višestambenih i javnih zgrada koji će se financirati iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. i Višegodišnjeg financijskog okvira planira se nastaviti financiranje provedbe horizontalnih mjera kojima se osigurava pristupačnost građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Vezano na prijedloge iz Izvješća da se u sklopu energetske obnove obiteljskih kuća, koja se financira nacionalnim sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, sufinancira i mjera gradnje rampi za osiguranje pristupačnosti obiteljskim kućama osobama s invaliditetom, Vlada Republike Hrvatske izvještava da je u tijeku izrada Nacrta programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje 2021. - 2030. te će se u sklopu stručnog povjerenstva koje prati izradu navedenog programa razmotriti uvođenje predložene mjere.

Nadalje, vezano za točku 2.16.5. „Digitalna pristupačnost“ (str. 210), Vlada Republike Hrvatske naglašava kako je u 2020. osvježen vizualni identitet mrežne stranice Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje www.mirovinsko.hr te je sadržaj organiziran prema četiri kategorije koje predstavljaju glavne djelatnosti - mirovine, doplatka za djecu, prijave/odjave na mirovinsko osiguranje, izdavanje potvrda A1 (mjerodavno zakonodavstvo/EU). Sadržaj je interaktivan i multimedijalan, a stranica je prilagodljiva (Responsive Web Design). Na mrežnoj stranici objavljuju se osnovne informacije i podaci o Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje te pružaju usluge web-servisa korisnicima koji posjeduju korisničko ime i lozinku (vjerodajnice e-Pass). Također, uz ranije usluge unutar sustava e-Gradani, podnošenje zahtjeva za informativni izračun mirovine, izdavanje elektroničkog zapisa o radno-pravnom statusu, potvrde o podacima o stažu i plaći, obavijest o ostvarenom drugom dohotku, potvrde da osoba je/nije korisnik prava iz mirovinskog osiguranja i potvrde o doplatku za djecu, omogućene su i nove usluge od 2020., primjerice podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (e-zahjev za nacionalnu naknadu za starije osobe, e-zahjev za invalidsku mirovinu, e-zahjev za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu, e-zahjev za doplatku za djecu). O ostvarivanju prava i radu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje javnost je informirana i preko službenih profila na društvenim mrežama, i to na Facebooku, LinkedInu.

Pod točkom 2.17.2. „Podrška životu u zajednici“, a vezano za objavljeni poziv „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza III“ navodi se: „Smatramo nedopustivim da udruge koje su u ovom slučaju pružatelji socijalne usluge, sredstva za provedbu projekta dobivaju neredovito i s velikim zaostacima, te da su potencijalno stavljeni pred izbor raskida ugovora za pružanje ove usluge.“ (str. 220). S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske smatra da je nejasno navedeno u kojem smislu udruge ne dobivaju sredstva za provedbu projekata, budući da je dinamika plaćanja svakom korisniku bespovratnih sredstava utvrđena Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda u financijskom razdoblju 2014. - 2020., a plaćanje prihvatljivih troškova iz bespovratnih sredstava projekta svakom korisniku ovisi o potraživanju podnošenjem zahtjeva za nadoknadom sredstava nadležnom Posredničkom tijelu razine 2.

Također, u vezi s navodom: „Smatramo nedopustivim da osoba s najtežim invaliditetom ne može koristiti uslugu osobnog asistenta zbog neposjedovanja uvjerenja, čak iako se time ne povećava broj ugovorenih projekata niti ugovoreni iznos.“, a koji se isto tako odnosi na gore spomenuti Poziv, Vlada Republike Hrvatske smatra da je potrebno uzeti u obzir da zbog raspoloživih sredstava koja su osigurana, nije moguće proširiti ciljanu skupinu, odnosno uključiti nove korisnike, mogućnost uključivanja novih korisnika u program planira se za novo programsko razdoblje 2021. - 2027.

U točki 2.18.1. „Prava s osnova invaliditeta“, u zaključku i preporukama koje se odnose na kadrovsko i profesionalno jačanje centara za socijalnu skrb, odnosno sustavno unaprjeđenje stručnog rada (str. 233), Vlada Republike Hrvatske ističe da se kontinuirano prate i odobravaju nova zapošljavanja sukladno dinamici osiguranja financijskih sredstava (u 2020. odobreno je 15 novih zapošljavanja na neodređeno vrijeme u centrima za socijalnu skrb).

U točki 2.19. „Jedinstveno tijelo vještačenja“, vezano uz mišljenje pravobraniteljice, kojim se ukazuje na to da je potrebno otkloniti administrativne i druge prepreke u razmjeni nalaza i mišljenja između pojedinih tijela kako bi se izbjegla višekratna vještačenja, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u svom poslovanju postupa u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe o metodologijama vještačenja („Narodne novine“, br. 67/17. i 56/18.) u predmetima ostvarivanja prava na doplatak za djecu s oštećenim zdravljem, odnosno kada ima saznanja da je drugo tijelo iz područja socijalne skrbi, odnosno zdravstvenog osiguranja već donijelo nalaz i mišljenje o težini i vrsti invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti te po službenoj dužnosti pribavlja ovjerenu presliku nalaza i mišljenja o sadržaju kojeg ovisi ostvarivanje prava na doplatak za djecu.

U točki 2.20. „Mirovinsko osiguranje“ navodi se da prilikom vještačenja prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Povjerenstvo za reviziju ocjena invalidnosti predmete vraća Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (str. 242), s tim u vezi ističe se da je riječ o Povjerenstvu za reviziju ocjene radne sposobnosti. Nadalje, na istoj stranici navode se razlozi zbog kojih spomenuto Povjerenstvo predmete vraća Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a to su sljedeći razlozi: „nije suglasno s uzrokom ili omjerom uzroka smanjenja, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, iz priložene medicinske dokumentacije ne nalazi se kontinuitet liječenja (najčešće kod HVO), nedostatna nemedicinska dokumentacija vezana uz sudjelovanje u obrani suvereniteta (ratni put, uvjerenje o okolnosti stradanja i sl.), nedostatak rješenja o RVI kod HVO.“. Isto tako, napominje se da naknadno traženi podaci nemaju utjecaja na ocjenu radne sposobnosti hrvatskog branitelja koji ima trajno utvrđeni status hrvatskog ratnog vojnog invalida i nisu poznati razlozi zašto revizijsko tijelo Ministarstva hrvatskih branitelja u postupku revizije ocjene radne sposobnosti propituje i opravdanost ranije utvrđenog statusa hrvatskog ratnog vojnog invaliditeta, budući da se utvrđivanje istoga ne nalazi u njihovoj nadležnosti.

U vezi s prethodnim navodima iz Izvješća, Vlada Republike Hrvatske ističe da se radi o potpuno pogrešnom zaključku i demantira navod da Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti prilikom ocjene radne sposobnosti propituje i opravdanost ranije utvrđenog statusa hrvatskog ratnog vojnog invaliditeta. Postupak ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida i prava na mirovinu su dva odvojena postupka. U postupku ostvarivanja statusa

hrvatskog ratnog vojnog invalida utvrđuje se postotak oštećenja organizma, a vještačenje obavlja Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, sukladno članku 181. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Trajni status hrvatskog ratnog vojnog invalida preduvjet je ostvarivanje, invalidske mirovine prema članku 30. stavku 3. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. U postupku ostvarivanja mirovine utvrđuje se gubitak radne sposobnosti, a gubitak radne sposobnosti valja razlikovati od oštećenja organizma. Naime, svako oštećenje organizma ne mora značiti i gubitak radne sposobnosti. Člankom 53. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji je određeno da svaka ocjena radne sposobnosti na temelju koje se stječe pravo na invalidsku mirovinu, ako su ispunjene pretpostavke iz članka 30. stavaka 1. i 2. ili članka 141. spomenutog Zakona, koju donosi Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom propisu, prije donošenja rješenja podliježe reviziji koju obavlja Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti.

Rad navedenog Povjerenstva propisan je Pravilnikom o radu Povjerenstva za reviziju ocjene radne sposobnosti („Narodne novine”, broj 12/18.). Tako spomenuto Povjerenstvo u postupcima ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu i prava na profesionalnu rehabilitaciju za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata te u postupcima ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu za pripadnike Hrvatskog vijeća obrane daje nalaz i mišljenje je li suglasno s nalazom i mišljenjem Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, u dijelu u kojem se određuje je li i u kojem omjeru potpuni ili djelomični gubitak radne sposobnosti (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta. Člankom 7. spomenutog Pravilnika je propisano da Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti, može zatražiti dopunsku medicinsku i drugu dokumentaciju od stranke, zdravstvene ustanove ili drugog nadležnog tijela ako dostavljena dokumentacija nije dovoljna za davanje nalaza i mišljenja. Zatim, člankom 10. stavkom 2. istog Pravilnika propisano je da nakon obavljenog postupka revizije ocjene radne sposobnosti kada spomenuto Povjerenstvo nije suglasno s nalazom i mišljenjem Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti predmet i svoj nalaz i mišljenje dostavlja Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom na ponovni postupak. Iz svega prethodno navedenoga, Vlada Republike Hrvatske naglašava da je razvidno da Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti u postupku ostvarivanja mirovine ni na koji način ne propituje utvrđen status hrvatskog ratnog vojnog invaliditeta, a sva potrebna dokumentacija pribavlja se sukladno propisima i u svrhu utvrđivanja je li gubitak radne sposobnosti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Nadalje, pod istom točkom 2.20., u povodu pritužbi osoba s invaliditetom koje se odnose na područje mirovinskog osiguranja, pravobraniteljica navodi da se najviše pritužbi odnosilo na obiteljsku mirovinu, staž osiguranja s povećanim trajanjem, dugotrajnost postupka ostvarivanja prava na mirovinu, u slučaju kada su osobe staž osiguranja ostvarile osim u Republici Hrvatskoj i kod inozemnog osiguravatelja, zatim na sam izračun mirovine te u pogledu odbijanja prava na doplatak za djecu jer se osoba s invaliditetom zaposlila kroz javne radove u udruzi kao jedan vid socijalizacije, a ne radnog odnosa.

Također, u tekstu Izvješća pravobraniteljica ukazuje i na pritužbe koje se odnose na male mirovine, dugotrajnost u postupku donošenja rješenja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, dugotrajnost postupka vještačenja, nepoštivanje zakonskih odredbi, uskraćivanje prava na obiteljsku mirovinu i nepriznavanje prava na invalidsku mirovinu. Vezano za navode o neravnopravnom položaju osoba s invaliditetom koje su u invalidskoj mirovini u odnosu na korisnike starosne, prijevremene starosne te starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika te korisnike invalidske mirovine ostvarene prema odredbama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, u pogledu mogućnosti rada do polovice radnog vremena, Vlada Republike Hrvatske navodi kako sadašnje zakonsko rješenje u općem mirovinskom sustavu uvažava činjenicu različitih osiguranih rizika u mirovinskom sustavu.

Kod korisnika invalidskih mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti za rad/opće nesposobnosti za rad, razlog da se ne dozvoli istovremena isplata mirovine i isplata plaće je upravo zdravstveni. Dakle, ako je kod osobe nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, onda takva osoba zbog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti raditi, pa samim time ne može biti u skupini korisnika koji mogu primati mirovinu i plaću. Naime, prema definiciji sadržanoj u odredbi članka 39. stavka 4. Zakona o mirovinskom osiguranju, potpuni gubitak sposobnosti za rad postoji kada kod osiguranika u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja, zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, nastane trajni gubitak radne sposobnosti bez preostale radne sposobnosti, iz čega proizlazi da takav korisnik ne može više raditi, iz razloga što kod njega više nema preostale radne sposobnosti. Kod korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti/profesionalne nesposobnosti za rad, mogućnost rada nije vezana za radno vrijeme, jer Vlada Republike Hrvatske smatra kako je sadašnje zakonsko uređenje usklađeno s definicijom djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju.

U odnosu na navedene tvrdnje o dugotrajnosti postupka ostvarivanja prava na mirovinu, Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti mjere i aktivnosti koje su u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje poduzete radi unaprjeđenja radnih procesa u Sektoru za provedbu uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i to prije svega uvođenje elektroničke komunikacije s nadležnim ustanovama nositelja osiguranja u državama Europske unije u okviru EESSI sustava (Electronic Exchange of Social Security Informations), kojim se elektroničkim putem razmjenjuju podaci i dokumenti među ustanovama država članica, kao i automatiziranje postupka donošenja rješenja o priznanju prava na mirovinu primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Unatoč pandemiji uzrokovanoj bolešću COVID-19, međunarodne aktivnosti Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u 2020. bile su vrlo intenzivne, što je pridonijelo većoj učinkovitosti u rješavanju i u uvjetima izvanrednih okolnosti i otežanih uvjeta rada te se znatno smanjio broj neriješenih zahtjeva u odnosu na kraj 2019. i to za 24 %.

U odnosu na i dalje prisutne pritužbe koje se odnose na dugotrajnost postupka vještačenja, a koje utječe na duljinu trajanja postupka u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Vlada Republike Hrvatske navodi kako su u cilju ubrzanja postupka vještačenja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, održani sastanci na kojima su postignuti određeni dogovori oko načina postupanja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje

osobe s invaliditetom koji je pridonio izvjesnom skraćivanju duljine trajanja postupka vještačenja. Pritom Vlada Republike Hrvatske naglašava da se u skladu s člankom 19. Uredbe o metodologijama vještačenja i člankom 128. Zakona o mirovinskom osiguranju, kao datum nastanka smanjene radne sposobnosti, djelomičnog gubitka sposobnosti ili potpunog gubitka sposobnosti uzima dan kada je dano mišljenje vijeća (viših) vještaka. Međutim, s obzirom na to da je kao iznimka od navedenog propisana mogućnost utvrđivanja ranijeg datuma nastanka smanjenja radne sposobnosti, djelomičnog gubitka sposobnosti ili potpunog gubitka sposobnosti na temelju medicinske dokumentacije iz ranijeg razdoblja, duljina trajanja postupka vještačenja ne mora imati izravan utjecaj na datum utvrđivanja invalidnosti.

U odnosu na primjedbe koje je pravobraniteljica zaprimila vezano uz poteškoće zbog vraćanja originalne medicinske dokumentacije, napominjemo da je Uredbom o metodologijama vještačenja propisana obveza nadležnog doktora medicine da obrazac-IN (Izvješće s nalazom i mišljenjem o zdravstvenom stanju i radnoj sposobnosti osobe koja je u postupku vještačenja) sastavi na temelju originalne medicinske dokumentacije, koju je osiguranik dužan dati na uvid vještaku pri osobnom pregledu i koja ostaje u spisu do završetka postupka vještačenja. Međutim, u skladu s Uredbom o metodologijama vještačenja i na izričit zahtjev osiguranika, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom vraća medicinsku dokumentaciju i prije završetka postupka vještačenja ako je dokumentacija osiguraniku potrebna radi daljnjeg liječenja. U tom slučaju osiguranik potpisuje izjavu da je preuzeo originalnu medicinsku dokumentaciju, a spisu se prilažu preslike originalne dokumentacije. Moguće poteškoće pri preuzimanju originala medicinske dokumentacije mogu nastati zbog dislociranosti arhiva ili istovremenog vođenja više upravnih postupaka u kojima treba provesti postupak vještačenja, kao i zbog vođenja upravnog spora u kojem je Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dužan cjelokupni spis predmeta uz odgovor na tužbu dostaviti nadležnom upravnom sudu.

Vezano uz opetovane pritužbe osoba s invaliditetom da im se prevođenjem invalidske mirovine na starosnu nije povećavao iznos mirovine, Vlada Republike Hrvatske napominje da za to ne postoji zakonska osnova, jer je Zakonom o mirovinskom osiguranju predviđeno samo prevođenje korisnika invalidskih mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, odnosno opće nesposobnosti za rad na starosnu mirovinu s danom navršene dobi propisane za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu.

Propisivanjem uvjeta od jedne godine staža osiguranja koji mora ispuniti korisnik nakon ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, odnosno profesionalne nesposobnosti za rad, da bi mogao ostvariti pravo na starosnu mirovinu, korisnici invalidskih mirovina izjednačeni su s korisnicima mirovine koji su pravo na mirovinu ostvarili na temelju rizika starosti.

U točki 2.20.1. „Stož osiguranja s povećanim trajanjem - beneficirani radni staž“ (str. 246) u kojoj se ukazuje na pritužbe više osoba zbog ukidanja tzv. beneficiranog radnog staža svim osiguranicima obrtnicima i onima koji obavljaju drugu samostalnu djelatnost, i to unatrag, i u kojem se konstatira da je Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u nezakonitim postupcima ukidao pravomoćna rješenja kojima su ostvarena prava na beneficirani radni staž, naglašavamo da je Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, kao nadležno tijelo provodio postupke u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju. Vlada Republike Hrvatske ističe da je riječ o deklaratornim rješenjima koja su se odnosila isključivo na evidentiranje staža osiguranja s povećanim trajanjem, pri čemu Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju

i zapošljavanje osoba s invaliditetom nije doveo u pitanje pravomoćna rješenja o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom. Postupci su vođeni u skladu sa zakonskom obvezom da se utvrdi točnost podataka unesenih u matičnu evidenciju, a ne prema uputama Središnje službe i u konačnici su osigurali zaštitu stečenih prava osiguranika.

Također, Vlada Republike Hrvatske naglašava da je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike iniciralo postupak dopune Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem („Narodne novine“, br. 115/18. i 34/21.), kojim je uspostavljen pravni okvir za proširenje prava na računanje staža s povećanim trajanjem osobama s invaliditetom - samostalnim obveznicima plaćanja doprinosa.

U dijelu Izvješća „Obiteljska mirovina“ (str. 248), vezano za konstataciju da se velik broj pritužbi odnosi i na ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu prema članku 69. stavcima 5. do 9. Zakona o mirovinskom osiguranju, s obzirom na poteškoće u ostvarivanju prava i nerazumijevanje odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju, kojima je navedeno pravo uređeno, Vlada Republike Hrvatske ističe da se svaki postupak za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja vodi na osnovi zahtjeva stanke te se odluka donosi prema spisu priloženim dokazima.

Budući da dijete može ostvariti pravo na obiteljsku mirovinu i na osnovi utvrđenog potpunog gubitka radne sposobnosti (članak 69. stavci 2. i 3. Zakon o mirovinskom osiguranju), u predmetima u kojima se traži priznanje prava na obiteljsku mirovinu prema navedenoj osnovi obvezno se u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i Uredbe o metodologijama vještačenja radi utvrđivanja navedene činjenice pribavlja nalaz i mišljenje vijeća vještaka Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te provedba postupka ocjene radne sposobnosti nije preduvjet samo za ostvarivanje prava na invalidsku, već i na obiteljsku mirovinu. Od navedenog postupka razlikuje se postupak priznanja prava na obiteljsku mirovinu za dijete sa statusom osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti (članak 69. stavak 5. Zakona o mirovinskom osiguranju), koji status se dokazuje pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela o pravu na osposobljavanje za rad ili rješenjem o pravu na posebne programe odgoja i obrazovanja prema posebnim propisima (članak 69. stavak 9. Zakona o mirovinskom osiguranju). U tom postupku nema zakonske osnove za provedbu postupka vještačenja radi utvrđivanja potpunog gubitka radne sposobnosti.

Navedeni dokazi izričito su propisani donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 115/18.), kojim je dodana odredba članka 69. stavka 9. Zakona o mirovinskom osiguranju. Stoga, Vlada Republike Hrvatske smatra kako je upravo navedenim dopunama popunjena pravna praznina nastala nedostatnim definiranjem dokaza kojima se za dijete, podnositelja zahtjeva za obiteljsku mirovinu, dokazuje status osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti. Također, izmijenjena tiskanica zahtjeva za priznanje prava na obiteljsku mirovinu prilagođena na način da sadrži posebnu rubriku za podnositelja zahtjeva - djeteta sa statusom osobe s invaliditetom, pridonijet će ujednačenosti primjene odredbe članka 69. stavaka 5. do 9. Zakona o mirovinskom osiguranju, a time i do lakšeg i bržeg ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu djece sa statusom osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti.

U točki 2.22. „Suradnja s organizacijama civilnog društva“, navodi se: „Osim toga, potencijalnim prijaviteljima uvjetovani su za prijavu na ovaj natječaj nedopustivo kratki rokovi i ne ostavljaju minimum mogućnosti za pripremu kvalitetnih projekata. Ne ulazeći u

razloge odluke o određivanju tako kratkog roka unutar kojega su božićni i novogodišnji blagdani, kao i podržavanje kriterija „najbržeg prsta“, upozoravamo na neprihvatljivost ovakvog postupka u kojemu je važno biti najbrži, a ne najbolji i u kojemu se ne poštuju različitosti mogućnosti“ (str. 262). Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je pozivom „Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice“ prvotno datum početka podnošenja projektnih prijedloga bio definiran na 4. siječnja 2021., a temeljem zahtjeva Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, odnosno temeljem zaprimljenih pitanja potencijalnih prijavitelja prema Uredu za udruge isti je produljen na 25. siječnja 2021. u okviru prvih izmjena natječajne dokumentacije, a kako bi se prijaviteljima omogućilo više vremena za pripremu projektnih prijedloga u vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana. Trećom izmjenom natječajne dokumentacije, datum početka podnošenja projektnih prijedloga izmijenjen je na 15. veljače 2021. zbog najavljenih većih izmjena natječajne dokumentacije, a koje su odobrene i objavljene 27. siječnja 2021. Podnošenje prijava za predmetni Poziv započelo je 15. veljače 2021. nakon četvrtih izmjena natječajne dokumentacije, koje su omogućile treću skupinu za financiranje usmjerenu specifičnim potrebama potresom pogođenih županija. Datum početka podnošenja projektnih prijedloga izmijenjen je s obzirom na izmjenu većeg značaja, a kako bi se prijaviteljima omogućilo dovoljno vremena za pripremu i prilagodbu projektnih prijedloga te usklađivanje s izmijenjenim uvjetima natječaja.

U točki 2.23.1. „Kultura“ (str. 267), navodi se da je bilo najavljeno da će Ministarstvo kulture i medija nastaviti redovito s praksom odobravanja sredstava namijenjenih prilagodbi i pristupačnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, do kraja godine te da su izostale aktivnosti na tom području, a isto je posljedica epidemije bolesti COVID-19 i potresa smatra pravobraniteljica. Vezano za navedeno, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo kulture i medija objavilo Poziv za predlaganje programa koji omogućuju pristup i dostupnost kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i djecu i mlade s teškoćama u razvoju u 2020. te su odobreni programi navedenog Poziva i isplaćena sredstva za provedbu.

U točki 2.23.2. „Sport“ kod poziva „Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport“ stoji navod: „Donesene su tri Odluke o financiranju kojima je odobreno ukupno 56 projekata u ukupnoj vrijednosti od 62.218.465,47 kn bespovratnih sredstva.“. Nastavno na navedene podatke, Vlada Republike Hrvatske iznosi kako je ugovoreno ukupno 57 projekata, u ukupnoj vrijednosti od 63.702.712,05 kuna, od čega bespovratna sredstva iznose 62.917.921,00 kuna.

Nadalje, pod točkom 2.25.2. „Rad područnog ureda u Splitu“, pravobraniteljica navodi da nisu dobili odgovor na preporuku od Ministarstva turizma i sporta (str. 291), od 23. siječnja 2020., a vezano za izmjenu Pravilnika o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupine „Restorani“, „Barovi“, „Catering objekti“ i „Objekti jednostavnih usluga“ („Narodne novine“, br. 82/07., 82/09., 75/12., 69/13. i 150/14.), s tim u vezi Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ministarstvo turizma odgovorilo na navedenu preporuku aktom, KLASA: 334-01/20-01/62, URBROJ: 529-06-01-01/2-20-2, od 11. veljače 2020.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josipa Aladrovića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda, ministra zdravstva dr. sc. Vilija Beroša, dr. med., ministra znanosti i obrazovanja dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu, ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Darka Horvata te državne tajnike Mariju Pletikosu, Margaretu Mađerić, Darka Nekića, Željka Plazonića, dr. med., Tomislava Paljka, mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i mr. sc. Željka Uhlira.

